

**POSIVAN YDINPOLTTOAINEEN
LOPPUSIJOITUSLAITOKSEN LAAJENTAMINEN,
diaarinumeroon 820/815/2008.**

Lappilaiset Uraanivoimaa Vastaan –kansanliike vastustaa Posivan Olkiluodon ns. Onkalon laajentamista. STUK:in johtaja Laaksonenkin jo uskoo, ettei ydinjätteitä tulla lopullisesti loppusijoittamaan Posivan Olkiluodon Onkaloon. Hänen mukaansa ydinjätettä tullaan tulevaisuudessa jälleenkäsittämään ja ”kierrättämään”. Jälleenkäsittelystä palaavasta jätteestä STUK:in Laaksonen toteaa Loviisan Sanomissa: ”Yksi kysymysmerkki on, että tarvitaanko pitkässä juoksussa niitä kuparikapseleita, vaan saadaanko jäte sellaiseen muotoon, ettei kapseleiden käyttö ole tarpeellista.”¹ Huomautamme kuitenkin, että tällä hetkellä ydinjätteen jälleenkäsittely ei ole ainakaan ekologisesti mielekästä, koska radioaktiivisten aineiden määrä on suurempi jälleenkäsittelyn jälkeen suoraan loppusijoitukseen verrattuna. Siitä nyt saatava Mox-polttoaine on radioaktiivisempaa kuin perinteinen polttoaine. Olisiko Laaksonen lausunnon syynä myös uudet tutkimukset kuparikapseleiden teknisistä ongelmista? Tukholman teknillisen korkeakoulun dosentti Gunnar Hultquistin on yhdessä kahden kollegansa kanssa julkaissut tutkimuksensa kuparikapseleista kansainvälisessä julkaisussa "Electrochemical and Solid-State Letters". Pahimmassa tapauksessa kapselit kestäisivät vain tuhat vuotta sadantuhannen sijaan.² Miten ydinjätevarastoa voidaan laajentaa, jos sen perusteissa on perusfysiikan ja kemian lakien mukaisesti vakavia turvallisuuspuutteita?

Tukholman yliopiston paleogeofysiikan ja geodynamiikan laitosten johtajana vuosina 1991-2005 toiminut dosentti Nils-Axel Mörner on arvostellut ajatusta stabiilista peruskalliosta. Hänen mukaansa viime vuosikymmeninä on tullut esiin uutta tietoa peruskallion käyttäytymisestä viimeisten 10 000-12 000 vuoden aikana. Ajan jaksona on tapahtunut voimakkaita maanjäristyksiä. Ruotsissa on 58 maanjäristys rekisteröity, ajoitettu ja kuvattu. Dosentin mukaan Olkiluodossa risteilee myös siirtolinjoja, jotka ovat liikkuneet viime jääkauden jälkeen. Hänen mukaansa etäisyys kallion halkeamiin ja siirtolinjoihin tulisi olla 10-50 km.³ Posivan suunnittelema etäisyys on 50-100 metriä. Posivan aikaisemmassa ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa myönnetään, että jääkaudenaikainen maanjäristys voisi mahdollisesti aiheuttaa kuparikapseleille kohtalokkaan siirtolohkareen irtoamisen. Pahimmassa tapauksessa siirtolohkare voisi osua kapseleihin ja särkeä ne.⁴ Viime jääkaudesta aikaa on vain 9000 vuotta.

Onkalon sijainti on lisäksi riskialtis merenpinnan nousulle, kun entisestään voimistuva globaali ilmastonmuutos sulattaa polaarialueiden jäätiköitä (IPCC 2007, ACIA 2004). Uusimmat tutkimustulokset esittävät jopa 1,5 metrin merenpinnan nousua tämän vuosisadan loppuun mennessä.⁵ Nämäkin arviot ovat konservatiivisia, kun ne eivät ota huomioon luonnon omia palautemekanismeja, jotka käynnistyvät keskilämpötilan noustessa yli 2 asteen kriittisen rajan. Kansanliike muistuttaa, miten pitkän ajan ongelmista uraanivoimassa onkaan kyse. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa arvioidaan kuudennen ydinvoimalan loppusijoituksen päättyvän vuonna 2120. Mikä on tuolloin sään ääri-ilmiöiden, myrskyjen ja merenpinnan nousun suhde Itämerellä? Suomen on tunnustettava ne riskit jotka liittyvät uraanivoimaloihin merten rannoilla ja polttoaineena käytetyn uraanijätteen välivarastointiin merten rannoilla sekä Posivan Onkalon sijaintiin Itämeren pohjavesien läheisyydessä. Onkalon pitkän ajan vesitiiviyttä ei voida taata.

Vasta tutkimusvaiheessa olevasta Posivan onkalosta ei voi tehdä laajentamispäätöstä. Eihän sillä ole edes vielä käyttölupaakaan. Posivan TUTKIMUSluolan perustavaa laatua olevat, vakavat ja vaaralliset, tekniset ongelmat on joko ratkaistava tai sitten koko hankkeesta luovuttava. On tunnustettava, että uraanivoiman elinkaaren riskejä ja jätteitä ei voida turvallisesti hallita. Lappilaiset Uraanivoimaa Vastaan vaatii Suomen luopumista uraanivoimasta vuoteen 2030 mennessä. Suomen ilmasto- ja energiapolitiikka tulee perusteiltaan uudistaa ja muuttaa siten, että pientä- ja keskisuurta hajautettua uusiutuvaa energiantuotantoa tuetaan joka tasolla. Lisäksi ehdotamme, että TEM uudistuu siten, ettei se enää järjestä uraaniin liittyviä tärkeitä kuulemiskierroksia heinäkuussa. Jos uraanivoimassa ei ole mitään ”ongelmaa” niin niistä voidaan ”kuulla” ja kommentoida myös talvella, eikä loma-kausina.

Lappilaiset Uraanivoimaa Vastaan -kansanliikkeen puolesta:

Mari Kunnari

Leena Koivunen

LÄHTEET:

1. *Loviisan Sanomat* 15.2. 2008, *Jukka Laaksosen haastattelu*
2. *Kauppalehti: Tutkijat epäilevät ydinjätetekniikkaa Pohjoismaissa - torstai 4.10.2007*
3. *Huvudstadsbladet* 03.12.2007: *Loppuvarastointi Olkiluodossa erehdys*
4. *Lyhennelmä ympäristö vaikutusten arviointi selostuksesta:*
http://www.posiva.fi/yv_ly.pdf
5. *KD* 24.01.2008 / *Esa Erävalo: ”Merenpinta voi nousta 2 metriä vuosisadassa”*
http://www.kristillisdemokraatit.fi/KD/weblehti/fi/juttuarkisto/artikkeli_t.php?we_objectID=1306